

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ A JEHO ÚKOLY V INTEGROVANÉM ZÁCHRANNÉM SYSTÉMU

Bakalářská práce

Autor: Dalecká Simona

Studijní program: Tělesná výchova se zaměřením na vzdělávání a
ochranu obyvatelstva

Vedoucí práce: Ing. Jakub Brumar

Olomouc 2023

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Dalecká Simona

Název práce: Český červený kříž a jeho úkoly v Integrovaném záchranném systému

Vedoucí práce: Ing. Brumar Jakub

Pracoviště: Katedra aplikovaných pohybových aktivit

Rok obhajoby: 2023

Abstrakt:

Bakalářská práce se zabývá úkoly Českého červeného kříže v Integrovaném záchranném systému. Práce je rozdělena celkem na tři části. V první části je hlavním cílem popis činností Českého červeného kříže v Integrovaném záchranném systému, jeho kolektivní členy a dále historii. V praktické části se zaměřuje na dotazníkové šetření, které zkoumá povědomí obyvatelstva především o již zmíněném Českém červeném kříži, ale také o Integrovaném záchranném systému. V závěrečné části je návrhová část, která doporučuje zvýšení povědomí o daném tématu.

Klíčová slova:

Český červený kříž, Ženevské úmluvy, Integrovaný záchranný systém, mimořádná událost, evakuační zavazadlo

Bibliographical identification

Author: Simona Dalecká
Title: Czech Red Cross and its tasks in the Integrated Rescue System

Supervisor: Ing. Jakub Brumar
Department: Department of Adapted Physical Activities
Year: 2023

Abstract:

The bachelor thesis deals with the tasks of the Czech Red Cross in the Integrated Rescue system. The thesis is divided into three parts. The first part is theoretical and its main objective is to describe the activities of the Czech Red Cross in the Integrated Rescue System, its collective members, and also its history. The practical part focuses on a questionnaire survey that examines the awareness of population primarily about the aforementioned Czech Red Cross, but also about the Integrated Rescue System. The final part is the proposal section, which recommends increasing awareness of the given topic.

Keywords:

Czech Red Cross, Geneva Conventions, integrated Rescue System, emergency event, evacuation bag

I agree thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně pod vedením Ing. Jakuba Brumara, uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

Ve Starých Ždánicích dne 6. března 2023

.....

Poděkování patří v první řadě vedoucímu mé práce, Ing. Jakobovi Brumarovi, který mi během psaní práce se vším pomohl a poskytl potřebné informace. Dále bych také ráda poděkovala všem respondentům, kteří mi zajistili potřebné informace v mé praktické části.

OBSAH

Obsah	7
Úvod.....	9
1 Český červený kříž	10
1.1 Historie	10
1.2 Ženevské úmluvy	11
1.3 Spolupráce	12
1.4 Struktura Humanitární jednotky ČČK.....	13
1.5 Pomoc ČČK v Integrovaném záchranném systému	13
1.6 Základní principy hnutí	14
1.7 Znak Červeného kříže	15
1.8 Činnosti ČČK.....	15
1.8.1 Mládež ČČK.....	15
1.8.2 Pomoc v pohybu.....	15
1.8.3 HIV/AIDS a život nás všech	15
1.8.4 Děti.....	16
1.8.5 Výuka první pomoci.....	16
1.9 Kolektivní členové.....	16
1.9.1 Vodní záchranná služba	16
1.9.2 Horská služba.....	17
1.9.3 Svaz záchranných brigád kynologů ČR.....	17
1.9.4 Česká speleologická společnost.....	17
1.9.5 Skalní záchranná služba v chráněné krajinné oblasti Broumovsko	18
2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	19
2.1 Základní pojmy	19
2.2 Mimořádná událost	19
2.3 Krizová situace	20
2.3.1 Dělení mimořádných událostí	20
2.4 Základní složky IZS	21
2.4.1 Hasičský záchranný sbor.....	21
2.4.2 Jednotky požární ochrany	22

2.4.3	Policie ČR	23
2.4.4	Zdravotnická záchranná služba.....	23
	PRAKTICKÁ ČÁST	26
3	Cíle	27
3.1	Hlavní cíl.....	27
3.2	Dílčí cíle	27
3.3	Výzkumné otázky případně hypotézy	27
4	METODIKA	28
5	Výsledky.....	29
6	Diskuse.....	48
6.1	Hypotéza č. 1	48
6.2	Hypotéza č. 2	48
6.3	Hypotéza č. 3	48
7	NÁVRHOVÁ ČÁST.....	49
8	ZÁVĚRY	50
9	SOUHRN.....	51
10	SUMMARY	52
11	Referenční seznam	53
12	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	55

ÚVOD

Český červený kříž a jeho úkoly v Integrovaném záchranném systému je téma mé bakalářské práce, kterou jsem zvolila z důvodu, jelikož se Český červený kříž věnuje kurzům první pomoci, a právě první pomoc je v dnešní době dle mého názoru velmi důležitá. Sama jsem obdržela certifikát z kurzu první pomoci a v dřívější době se věnovala činnostem spjatými právě s Českým červeným křížem. Věnovala jsem se i dalším činnostem, které budou zmíněny v kapitole návrhové části. Proto bych tedy chtěla Český červený kříž zvýraznit v dnešní popularitě a zajistit více přednášek například právě o první pomoci.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části. V úvodu teoretické části se zaměřím na historii a vznik Českého červeného kříže a také osobnosti s tímž spojené. Navážu a téma s tím související, Ženevské úmluvy. Zmíním takto znak ČČK. Zaměřím se na pomoc ČČK s IZS a také na akce, které ČČK pořádá. Dále podrobně seznámím čtenáře s kolektivními členy Českého červeného kříže, neboť většina souvisí s navazujícím tématem, Integrovaným záchranným systémem. V této kapitole uvedu podrobně základní složky Integrovaného záchranného systému a posléze také základní pojmy vztahující se k tématu. Zaměřím se také na mimořádnou událost.

V neposlední řadě rozeberu úkoly Českého červeného kříže v rámci Integrovaného záchranného systému.

V druhé polovině se budu věnovat praktické části, která proběhne formou anonymního dotazníkového šetření v široké veřejnosti. Hlavním cílem šetření bude zjistit povědomí veřejnosti o Českém červeném kříže a jeho pomoci v Integrovaném záchranném systému. Následně výsledky zanalyzuji a poté navrhnou vlastní návrh řešení.

V návrhové části budu tedy navrhopvat vlastní nápady, tak více ČČK zvýraznit a zvýšit jeho pozornost převážně od mladší populace v rámci první pomoci.

1 ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ

1.1 Historie

V období let 1854 až 1856 se konala Krymská válka, během níž se na straně obou bojujících stran objevili nezávisle na sobě dobrovolníci, kteří začali organizovat základní pomoc raněným a nemocným vojákům. Dříve byli zranění vojáci na bojišti ponecháni bez pomoci a často zde umírali. Na ruské straně se jednalo o chirurga Nikolaje Ivanoviče Pirogova a na straně anglické armády o Florence Nightingalovou, přezdívanou jako „dámu s lampičkou“. (Jukl, Majrichová, 2019)

Nikolaj Ivanovič Pirogov se narodil v roce 1810 a projevoval velký talent již od mládí. Ve čtrnácti letech byl přijat na lékařskou fakultu Moravské univerzity. Během Krymské války se v Sevastopolu stal vedoucím vyškolených dobrovolných sester a deset měsíců se nepřetržitě staral o raněné. (Jukl, Majrichová, 2019)

Florence Nightingalová se narodila v roce 1820 ve Florencii do významné anglické šlechtické rodiny. Měla vynikající vzdělání a často cestovala. Po přečtení článku v londýnských Timesech se spolu se 24 dobrovolnicemi vydala do Istanbulu. Zde našly ve vojenských kasárnách 18000 zraněných a nemocných vojáků, žijících v katastrofálních podmínkách. Florence organizovala efektivní nemocniční službu a kladla důraz na hygienu. Byla oblíbená mezi vojáky, neúnavně pracovala a kontrolovala zraněné i v noci. Při svých nočních obchůzkách používala olejovou lampu, což jí vneslo přezdívku „dáma s lampičkou“. Po válce založila v Londýně první školu pro výcvik ošetřovatelek. (Smetana, 2013)

Významnou osobností té doby byl také švýcarský obchodník švýcarský obchodník Henri Dunant. Narodil se 8.května 1828 v Ženevě, a právě na jeho počest se 8.květen stal Světovým dnem Červeného kříže. Jeho rodiče chtěli, aby se stal obchodníkem, ale on sám měl zájem stavět mlýny v Alžírsku. V roce 1859 se vydal za francouzským císařem Napoleonem III., aby získal povolení pro svůj podnik. Během cesty se u obce Solferino stal svědkem jedné z nejkrvavějších bitev té doby. Bojovalo zde proti sobě 320 000 francouzských, italských a anglických vojáků. Francouzi nakonec zvítězili, ale poražení vojáci, kteří zůstali mrtví nebo zranění na bojišti bez pomoci, utrpěli velké ztráty. Během patnácti hodin bojů zemřelo 80 000 lidí. Dunant si uvědomil, že ranění vojáci nejsou dostatečně péčí zajištěni, a začal jim poskytovat pomoc nezávisle na jejich národnosti. (Kroupa, Říha, 2008)

Po návratu do Ženevy začal Dunant přemýšlet o opatřeních, která by měla být přijata, aby se podobné hrůzy již neopakovaly. Napsal krátkou knížku s názvem „Vzpomínky na Solferino“ o rozsahu pouhých 62 stran. Rozeslal ji evropským panovníkům, státníkům a vědcům a navrhl v ní

založení mezinárodní dobrovolné organizace pro pomoc raněným vojákům a uzavření mezinárodní dohody o jejich ochraně. Dunant se osobně vypravil na cesty a setkal se s králi, princema, ministerskými předsedy a vojenskými veliteli, aby získal jejich podporu pro své myšlenky. Jeho snaha byla úspěšná a pouhé tři měsíce po vydání knihy „Vzpomínky na Solferino“ založil 17. února 1863 v Ženevě Stálý mezinárodní výbor pro pomoc raněným, známý také jako „Výbor pěti“ (měl 5 členů). Z tohoto výboru později vzešel Mezinárodní výbor Červeného kříže. V roce 1901 byl Dunant oceněn Nobelovou cenou míru. (Kroupa, Říha, 2008)

V říjnu 1863 se v Ženevě konala mezinárodní konference, na níž se zástupci 16 evropských států dohodli na založení Mezinárodního výboru Červeného kříže. Jednou z dohod bylo cvičení a příprava dobrovolných zdravotnických pracovníků již v mírové době. (Smetana, 2013)

Jako univerzální symbol nově vzniklé organizace byl přijat Červený kříž na bílém poli, který vyjadřoval úctu ke Švýcarsku, zemi, kde vznikla první dobrovolná zdravotnická organizace, a kde se narodil Henri Dunant. Dalším mezinárodně uznávaným symbolem se stal Červený půlměsíc, který původně začalo používat Turecko a později i další země s muslimskou vírou. Znak kříže byl pro některé náboženské skupiny urážlivý, a proto byl v roce 2007 přijat další mezinárodní symbol, Červený krystal. (Jukl, Majrichová, 2019)

Ženevské úmluvy jsou významnou součástí mezinárodního práva. Byly postupně vyvíjeny a první z nich byla podepsána již v roce 1864. Jejich hlavním cílem je chránit vojáky, kteří nemohou bojovat z důvodu nemoci, zranění, zajetí apod., a také civilní obyvatelstvo během ozbrojených konfliktů. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

1.2 Ženevské úmluvy

Od pradávna se objevuje snaha o zlidštění válek, avšak dosud nebyly dosaženy významné praktické výsledky. Teprve v 19. století se v této oblasti udál zásadní posun. V roce 1864 byla přijata Ženevská úmluva, která položila základní kámen systému mezinárodních smluv, jež vytvářejí mezinárodně závazná pravidla pro vedení a ochranu obětí válek, a to jako státní záležitost. Hlavním principem Ženevských úmluv je respektování důstojnosti lidské bytosti v každém okamžiku a snaha o zmírnění utrpení těch, kteří nejsou přímo zapojeni do konfliktu, včetně těch, kteří byli postiženi nemocí, zraněním nebo zajetím. Ženevské úmluvy byly později doplněny a revidovány v letech 1899, 1906 a 1929. Po druhé světové válce, která se vyznačovala mimořádnými zločiny Německa a Japonska a kde civilisté tvořili 50% obětí, byli na Diplomatické konferenci v Ženevě dne 12. srpna 1949 formulovány čtyři Ženevské úmluvy o ochraně ozbrojených konfliktů, které jsou stále platné. (Smetana, 2013)

Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli.

Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři.

Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci.

Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války.

Vzhledem k účasti 196 států světa jako smluvních stran byla svolána Diplomatičká konference s cílem posílit ochranu civilních osob a rozšířit ochranu během konfliktů na území jednotlivých zemí. Tato konference reagovala na nárůst nových typů konfliktů a nové způsoby vedení válek. Dne 8.6. 1977 byly přijaty dva Dodatkové protokoly k Ženevským úmluvám a v roce 2005 byl přijat třetí dodatek. (Smetana, 2013)

- I. Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám z 12.8.1949 o ochraně oběti mezinárodních ozbrojených konfliktů*
- II. Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám z 12.8.1949 o ochraně oběti ozbrojených konfliktů nemajících mezinárodní charakter*
- III. Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám z 12.8.1949 o přijetí dalšího rozeznávacího znaku*

1.3 Spolupráce

Český červený kříž spolupracuje s Mezinárodním červeným křížem a Červeným půlměsícem na několika úrovních:

Humanitární pomoc v zahraničí: ČČK spolupracuje s ICRC při poskytování humanitární pomoci v postižených oblastech po celém světě. Tato pomoc může zahrnovat podporu zdravotní péče, dodávky potravin, vody a hygienických potřeb, rehabilitace a sociální podporu. (International Committee of the Red Cross)

Výměna zkušeností a odborná spolupráce: ČČK spolupracuje s ICRC na výměně zkušeností, odborném vzdělávání a školení pracovníků. ICRC předává své know-how v oblasti humanitárních operací a ČČK přispívá svými vlastními znalostmi a zkušenostmi. (International Committee of the Red Cross)

Podpora humanitárních zásahů ICRC: ČČK může finančně podporovat humanitární zásahy ICRC nebo uspořádat veřejné sbírky na jejich podporu. Finanční prostředky tak přispívají k pokrytí

nákladů spojených s humanitárními operacemi a poskytováním pomoci v oblastech postižených konflikty. (International Committee of the Red Cross)

1.4 Struktura Humanitární jednotky ČČK

1. **Velitel**, který řídí Humanitární jednotku a zajišťuje spolupráci s ostatními složkami IZS.
2. **Zdravotnická sekce**, dává první pomoc raněným v návaznosti na zasahující profesionální ZZS. a ošetrovatelskou péči o odložené osoby.
3. **Ubytovací sekce**, zajišťuje ubytování právě odloženým osobám z místa nehody.
4. **Stravovací sekce**, zajišťuje stravu pro odsunuté osoby z místa nehody
5. **Technická sekce**, zajišťuje nezbytnou sociální a psychologickou podporu, správu registrace evakuovaných jedinců a poskytování oblečení a základních hygienických potřeb. (Fiala, Vondrášek, 2014)

1.5 Pomoc ČČK v Integrovaném záchranném systému

První pomoc: ČČK je klíčovým poskytovatelem vzdělávání v oblasti první pomoci. Organizuje kurzy a školení pro veřejnost, zaměstnance firem, školení dětí a další zájemce. ČČK také aktivně podporuje výuku první pomoci ve školách a institucích. (Štětina, 2014)

Zdravotnická pomoc: ČČK poskytuje personální a materiální podporu v rámci zdravotnického systému. Jeho dobrovolníci a zdravotníci se účastní záchranných akcí, ošetřují a transportují raněné osoby, zajišťují zdravotnickou asistenci při různých akcích a událostech. (Štětina, 2014)

Psychosociální podpora: ČČK se také specializuje na psychosociální podporu obětem neštěstí a krizových situací. Jeho dobrovolníci poskytují psychologickou pomoc, poradenství a podporu lidem postiženým traumatickými událostmi. (Štětina, 2014)

Krizový management: ČČK spolupracuje s ostatními složkami integrovaného záchranného systému při plánování a řízení krizových situací. Aktivně se zapojuje do příprav na rizikové události a spolupracuje s vládou, úřady a dalšími organizacemi při řešení krizí. (Štětina, 2014)

Humanitární pomoc: ČČK je součástí mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Zajišťuje humanitární pomoc obětem přírodních katastrof, ozbrojených konfliktů a dalších krizových situací v zahraničí i doma. (Štětina, 2014)

1.6 Základní principy hnutí

Humanita: Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce vzniklo s cílem poskytovat pomoc raněným na bojišti bez jakékoli formy diskriminace. Hnutí se snaží předcházet a zmírňovat lidské utrpení ve všech situacích, a to jak na národní, tak na mezinárodní úrovni. Její úsilí je zaměřeno na ochranu lidského života a zdraví a zajištění úcty k důstojnosti každého jednotlivce. Hnutí přispívá k vzájemnému porozumění, přátelství, spolupráci a trvalému míru mezi všemi národy. (Štorek, Albert, 2023)

Nestrannost: Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce nerozlišuje na základě národnosti, rasy, náboženství, sociálního postavení nebo politické orientace. Její přístup k pomoci jednotlivcům se řídí výhradně jejich utrpením, přičemž prioritou je poskytnout pomoc v nejnutnějších případech. (Štorek, Albert, 2023)

Neutralita: V zájmu zachování důvěry všech se Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce zdržuje nepřátelských akcí a nezapojuje se do politických, náboženských, rasových nebo ideologických sporů. (Štorek, Albert, 2023)

Nezávislost: Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce je nezávislé. Národní společnosti spolupracují s veřejnými orgány při provádění humanitárních činností a dodržují platné zákony svých příslušných zemí. Přesto si zachovávají nezávislost, což jim umožňuje za všech okolností jednat v souladu s principy Hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce. (Štorek, Albert, 2023)

Dobrovolnost: Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce poskytuje pomoc dobrovolně a bez očekávání osobního zisku. (Štorek, Albert, 2023)

Jednota: V každé zemi může existovat pouze jedna národní společnost Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Tato společnost musí být otevřena všem a své humanitární aktivity provozovat na celém území příslušného státu. (Štorek, Albert, 2023)

Univerzálnost: Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce je globální. Všechny její národní společnosti mají stejná práva, povinnosti a povinnosti vzájemně si pomáhat. (Štorek, Albert, 2023)

1.7 Znak Červeného kříže

Znak ČK vznikl před sto padesáti lety jako ochrana raněných a nemocných vojáků na bojišti a vojenských lékařů a sester, kteří se o ně starali. Později byl pro stejný účel přijat i znak Červeného půlměsíce a poté také byl přidán znak Červeného krystalu.

Český kříž, Červený půlměsíc a Červený krystal jsou především mezinárodně uznávané symboly ochrany, kterou mezinárodní právo poskytuje raněným, nemocným a těm, kteří se o ně starají během ozbrojeného konfliktu. Jejich hlavním cílem je chránit vojenskou zdravotnickou službu a vybrané civilní zdravotnické jednotky. Toto použití se nazývá ochranné použití a tyto symboly musí být co největších rozměrů. (Český červený kříž)

1.8 Činnosti ČČK

1.8.1 *Mládež ČČK*

ČČK je organizací pracující s dětmi a mládeží. Členové ČČK ve věku 6-26 let tvoří Mládež ČČK. Postavení Mládeže ČČK, jako součást ČČK, upravuje Statut Mládeže ČČK. Mládež ČČK má vlastní volené orgány a její členové se podílí na činnosti ČČK, především v oblasti sociální, zdravotně preventivní a humanitární. (Český červený kříž)

1.8.2 *Pomoc v pohybu*

Tento projekt klade za cíl spojit postižené jedince se zdravou populací, zejména s mládeží. Projekt zahrnuje několik opatření a aktivit, které přispívají k tomuto cíli. Patří sem krátkodobé asistenční služby které jsou poskytovány dobrovolníky na telefonickou objednávku, aby poskytli pomoc a podporu postiženým jedincům. Projekt také zahrnuje akce, které přispívají k integraci zdravotně postižených lidí do společnosti, a to formou různých aktivit a událostí. Kromě toho projekt nabízí výukové semináře a přednášky, které mají za cíl informovat a vzdělávat jak postižené osoby, tak i širší veřejnost o otázkách spojených se zdravotním postižením a integrací do společnosti. (Český červený kříž)

1.8.3 *HIV/AIDS a život nás všech*

Peer projekt se zaměřuje na prevenci nemoci AIDS a souvisejících témat u mladých lidí. Projekt se skládá z různých aktivit, včetně školení, diskusí mezi mladými lidmi o partnerských vztazích, sexuálně přenosných chorobách, antikoncepci a sexualitě. Aktivity projektu nejsou omezeny pouze na školy, ale zahrnují také preventivní a osvětové akce pro širokou veřejnost, jako jsou výstavy, koncerty a soutěže.

Cílem projektu je zvýšit povědomí a informovat nové lidi o těchto důležitých tématech a přispět k prevenci šíření nemocí AIDS a dalších sexuálně přenosných chorob. (Český červený kříž)

1.8.4 Děti

Projekt děti je zaměřený na poskytování aktivit a programů pro děti ve věku od 6 do 15 let. Projekt organizuje pravidelná setkání skupin dětí, výlety a tábory, které mají za cíl zajistit zajímavé a užitečné trávení jejich volného času. Součástí projektu jsou také setkání a semináře pro vedoucí skupin dětí, aby se mohli zdokonalovat ve své práci. Projekt tedy nabízí, jak dětem možnost strávit volný čas s různými aktivitami, tak i mladým lidem příležitost rozvíjet se a realizovat se ve své práci s dětmi. (Český červený kříž)

1.8.5 Výuka první pomoci

Výuka první pomoci dětí a mládeže ve spolupráci s Mládeží ČČK má za cíl seznamovat děti a mládež s principy ochrany zdraví a záchrany života. Tato výuka prakticky vyučuje život zachraňující dovednosti a úkony. Probíhá prostřednictvím školení a soutěží. Doškolení dobrovolníci se účastní pravidelných postupových soutěží, zajišťují zdravotní péči na hromadných akcích a následně také školí v oblasti první pomoci. Celý proces má za cíl vytvořit schopné a informované jedince, kteří jsou schopni reagovat v případě nouze a poskytnou první pomoc osobě v nebezpečí. (Český červený kříž)

1.9 Kolektivní členové

1.9.1 Vodní záchranná služba

VZS ČČK je občanské sdružení, které je součástí ČČK. Jeho hlavním cílem a úkolem je vytvářet a podporovat veškeré aktivity a podmínky, které slouží boji proti úmrtím utonutím, Kromě rychlého zásahu v okamžiku ohrožení života je také důležitou součástí VZS osvětová činnost. Jejich úkolem je rovněž přispět k plaveckého výcviku dětí a mládeže a výuce záchrannářských technik. Záchranáři nejen poskytují pomoc při povodních, ale také při jiných mimořádných událostech na pevnině. Organizují cvičení a soutěže pro vodní záchrannou službu a aktivně se podílejí na ochraně životního prostředí ve vodě a u vody. Navíc spolupracují s dalšími zahraničními organizacemi. (Kroupa, Říha, 2008)

1.9.2 Horská služba

Je specializovanou organizací pro záchranné operace v českých horách a vzdálených oblastech země. Horská služba je tvořena dobrovolníky, kteří jsou zkušenými horolezci a nadšení do outdoorových aktivit. Tito dobrovolníci věnují svůj čas a dovednosti pomoci lidem v nouzi při horolezectví, turistice, lyžování a dalších horských sportech. Spolupracují s dalšími záchrannými složkami, jako je policie, hasiči a zdravotnické služby, aby koordinovali záchranné akce. Hlavním cílem je zachraňovat životy a zajistit bezpečnost v horách. Členové Horské služby absolvují školení, které je připravuje na záchranné operace. Získávají dovednosti v lanové technice, poskytování první pomoci v horském prostředí, orientaci a komunikaci v odlehlých oblastech. Kromě záchranných akcí se Horská služba ČR také věnuje prevenci nehod a osvětě veřejnosti o bezpečnosti v horách. Poskytuje informace o počasí, stavu tras a obecných bezpečnostních směrnicích, které pomáhají předcházet nebezpečným situacím. (Smetana, Kratochvílová, 2007)

1.9.3 Svaz záchranných brigád kynologů ČR

SZBK ČR je organizací, která se specializuje na záchranné práce pomocí pečlivě vycvičených psů. Jejich trénink je zaměřen na vyhledávání osob, jak živých, tak mrtvých, v různých prostředích. V zimě se převážně zaměřují na hledání osob uvězněných ve sněhu nebo zavalených lavinou, zatímco v létě se soustředí na hledání ztracených nebo zatoulaných osob, často dětí nebo starších lidí. V nepřístupném terénu. Také hledají speciální schopnosti pro vyhledávání utonulých osob pod vodní hladinou. V případě mimořádných situací v evropském prostředí je jejich hlavním úkolem hledání osob uvězněných nebo zavalených různými nebezpečnými situacemi. Při těchto akcích úzce spolupracují se složkami integrovaného záchranného systému a dalšími organizacemi s podobným zaměřením. V zahraničí jsou členové SZBK ČR často nasazováni při vyhledávání osob uvězněných v důsledku zemětřesení. Svaz je organizován do krajských brigád, které působí v jednotlivých krajích, a jejich činnost je řízena prezídiem SZBK, které je složeno z vedoucích jednotlivých brigád. Každá brigáda má zásahovou jednotku psovodů, která se skládá z několika členů, a jsou připraveni kdykoli vyjet na výzvu krajského orgánu. SZBK ČR má také 18 psovodů ze speciální Pohotovostní jednotky Hasičského záchranného sboru ČR, kteří jsou připraveni k zásahu, pokud je potřeba. (Kroupa, Říha, 2008)

1.9.4 Česká speleologická společnost

SPS ČSS má za úkol zajišťovat záchranné operace v jeskyních, kde jiné záchranné sbory nemohou zasáhnout z důvodu nedostatečného povědomí o extrémním prostředí a nedostatku odpovídajícího technického vybavení. Tato organizace je složena z 30 zkušených jeskyňářů, kteří pravidelně absolvují

cvičení a jsou schopni poskytnout kvalifikovanou pomoc v náročných podmínkách složitých jeskyňových systémů. SPS ČSS je plně dobrovolnou organizací, která nemá žádné zaměstnance a nevyplácí odměny za účast na akcích. Služba se dělí na dvě stanice, Čechy a Morava. Je součástí integrovaného záchranného systému v České republice. V případě nehody v jeskyni je třeba informovat tísňovou linku 150, která v případě potřeby povolá operační středisko Hasičského záchranného sboru ČR, které následně může vyžádat pomoc SPS ČSS. (Smetana, Kratochvílová, 2007)

1.9.5 Skalní záchranná služba v chráněné krajinné oblasti Broumovsko

Občanské sdružení SZS v Broumovské chráněné krajinné oblasti je výsledkem iniciativy horolezců, turistů a hasičů z okresu Náchod, kteří se aktivně podílejí na záchranných operacích při úrazech turistů a horolezců ve skalních partiích tohoto území. Hlavním posláním a cílem SZS je poskytovat podporu profesionálním složkám IZS v Královéhradeckém kraji. Tato podpora zahrnuje především poskytování první pomoci, vyproštění postižených ze špatně přístupných oblastí, dopravu postižených v náročném terénu ke zdravotnickým prostředkům a asistenci při pátracích operacích v nebezpečných podmínkách. (Kroupa, Říha, 2008)

2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Integrovaným záchranným systémem se podle zákona č. 239/2000 Sb. rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. (Zpěvák, 2019)

2.1 Základní pojmy

Záchranné práce

Záchrannými pracemi se rozumí činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin. (Ministerstvo vnitra ČR, 2023)

Likvidační práce

Likvidačními pracemi rozumíme činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí. (Ministerstvo vnitra, 2023)

Věcná pomoc

Poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. Věcnou pomoc se rozumí též pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. (Ministerstvo vnitra, 2023)

Osobní pomoc

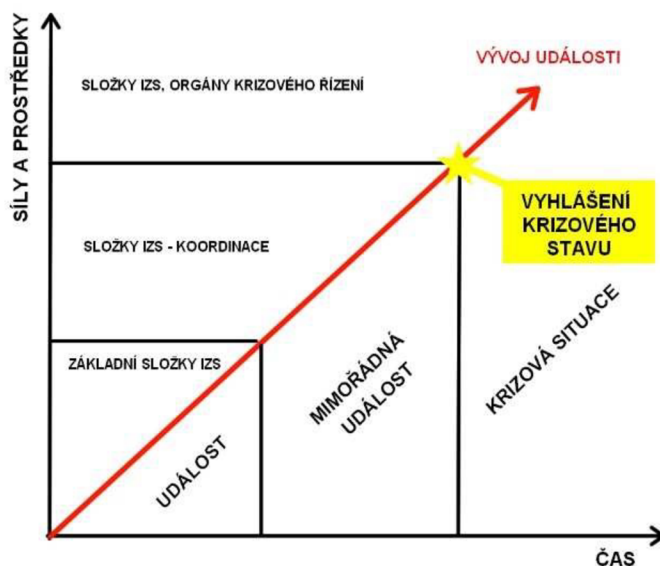
Činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. Osobní pomoc se rozumí i poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. (Ministerstvo vnitra, 2023)

2.2 Mimořádná událost

Mimořádná událost dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému je definována jako škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. (Bezpečnost práce, 2023)

2.3 Krizová situace

Krizová situace dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení je mimořádná událost, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen krizový stav. (Bezpečnost Praha, 2023)

Tabulka č. 1 Grafické znázornění vývoje mimořádné události (Humlíček, Potáč, Žďára)

2.3.1 Dělení mimořádných událostí

Dle příčiny vzniku

- Přírodní
 - abiotické – způsobené neživou přírodou
 - biotické – způsobené živou přírodou
- Antropogenní – mimořádná událost způsobená činností člověka
 - technogenní – provozní havárie a havárie spojené s infrastrukturou
 - sociogenní interní – vnitrostátní společenské, sociální a ekonomické krize
 - sociogenní externí – vojenské konflikty
 - agrogenní – spojené se zemědělstvím a půdou

Podle rozsahu

Tato klasifikace je založena na kvantifikaci počtu postižených osob na zdraví. Historická zkušenost a možnosti záchranných sborů v podmínkách ČR sehrály roli při stanovení orientační hranice mezi hromadným neštěstím a katastrofou.

Tato hranice je určena počtem 50 postižených osob na zdraví, bez ohledu na počet mrtvých nebo závažnost zranění. Tento průměrný počet postižených osob je považován za zvládnutelný záchrannými jednotkami v rámci jednoho okresu z hlediska vyproštění, ošetření a transportu.

Název MU	Počet postižených osob na zdraví
Hromadné neštěstí omezení	5 - 9
Hromadné neštěstí rozsáhlé	10 - 50
Katastrofa	> 50

Tabulka č. 2, Dělení mimořádných událostí dle rozsahu (Humlíček, Potáč, Žďára)

2.4 Základní složky IZS

2.4.1 Hasičský záchranný sbor

Hasičský záchranný sbor České republiky byl zřízen zákonem č.238/2000 Sb., který se týká činnosti Hasičského záchranného sboru ČR. Jeho hlavním úkolem je ochrana životů, zdraví a majetku obyvatel před požáry a poskytování efektivní pomoci při mimořádných událostech. (Hasičský záchranný sbor ČR, 2020)

V roce 2001 došlo ke sloučení HZS ČR s Hlavním úřadem civilní obrany, což přineslo převzetí povinností v oblasti civilní obrany HZS ČR. Mezi úkoly plněnými v oblasti ochrany obyvatelstva patří hlášení, evakuace, organizace a poskytování úkrytů, zatemňování, záchranné práce, zdravotnické služby včetně první pomoci, poskytování náboženské pomoci, požární ochrana, identifikace a označení nebezpečných oblastí, dekontaminace a další ochranná opatření, poskytování nouzového ubytování a zásobování, opravy nezbytných veřejných zařízení, pohřební služby a pomoc při ochraně předmětů nezbytných pro přežití. HZS ČR je správcem integrovaného záchranného systému a skládá se z Generálního ředitelství HZS ČR a 14 Hasičskými záchrannými sbory krajů. Hasičský záchranný sbor kraje je hlavní složkou IZS, která řídí IZS na úrovni kraje, zajišťuje činnosti operačního a informačního střediska IZS, připravuje plán IZS pro daný kraj a spravuje výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí IZS kraje. HZS ČR je podřízen Ministerstvu vnitra České republiky. (Humlíček, Potáč, Žďára, 2016)

2.4.2 Jednotky požární ochrany

JPO představuje organizovaný systém složený z vyškolených profesionálů, technického vybavení a prostředků pro požární ochranu. Jejím primárním cílem je ochrana životů, zdraví a majetku před požáry, a poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech, které ohrožují životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provádění záchranných nebo likvidačních prací. (Humlíček. Potáč, Žďára, 2016)

A územní působnosti

JPO I – jedná se o jednotku, která zajišťuje výjezdy jednoho až tří družstev s omezeným počtem členů. Početní stav družstva se může lišit, buď je to 1+3 (jeden velitel a tři členové) nebo 1+5 (jeden velitel a pět členů), nebo jejich kombinace. Hasičská jednotka poskytuje pomoc obcím ve svém území působnosti. To zahrnuje poskytování specializované techniky a dalšího vybavení. Na místě své dislokace plní úkoly místní jednotky Požární ochrany. V případě stanic s nízkým počtem obsazených členů zpravidla spolupracuje a místní jednotkou Sboru dobrovolných hasičů obce.

JPO II/1 – zabezpečuje výjezd družstva o zmenšením početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. Tato jednotka je určena pro menší obce, které mají dostatečný počet obyvatel a potřebují zajišťovat ochranu před požáry a jinými haváriemi. Drží se zde menší počet hasičů, ale stále je schopna provést výjezd a zvládnout místní události.

JPO II/2 – zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obce s počtem obyvatel nad 1000. Tato jednotka má větší kapacitu než předchozí kategorie. Může zvládat náročnější událost a mít větší rozsah působnosti.

JPO III/1 – tato kategorie je určena pro výjezd družstva o zmenšeném početním stavu. Jednotka je organizována tak, aby vyjížděla i s menším počtem členů, než je standartní. Zřizuje se obvykle ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000, což naznačuje, že tato kategorie je určena pro větší obce.

JPO III/2 – tato jednotka je určena pro výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. (Kroupa, Říha, 2008)

S místní působností

JPO IV – hasičská jednotka, kterou zřizuje právnická nebo fyzická podnikající osoba, poskytuje speciální techniku na požadavek Hasičského operačního systému HZS ČR obvykle prostřednictvím písemné dohody.

JPO V – jednotka sboru dobrovolných hasičů, kteří vykonávají službu dobrovolně

JPO VI – jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku (Integrovaný záchranný systém, 2023)

2.4.3 Policie ČR

PČR byla zřízena zákonem č.283/1991 Sb., O Policii ČR, a jedná se o ozbrojený bezpečnostní sbor. Hlavním úkolem PČR je plnit úkoly v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti, stejně jako další úkoly stanovené předpisy. Chrání především bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek.

V případě krizových situací má PČR několik funkcí. Dohlíží na pořádek v místě zásahu, ohraničuje místo a okolí mimořádné události a zajišťuje, aby nepovolané osoby neměly přístup k dané oblasti. Dále také zabezpečuje prostor před vykradením a drancováním. Při potřebě zajistí nerušený průjezd záchranných vozidel po příjezdových a odsunových trasách.

PČR hraje nezastupitelnou roli při sběru stop a důkazů, které mohou pomoci objasnit příčiny a průřez katastrofy. Provádí také identifikaci zemřelých. Kromě toho PČR provozuje leteckou službu a řadu dalších činností, které jsou důležité pro bezpečnost a ochranu občanů.

PČR je centrálně řízena Policejním prezidiem ČR a správou jednotlivých krajů a krajskými ředitelstvími. Skládá se z Policejního prezidia, útvarů s celostátní působností, krajských ředitelství policie a útvarů zřízených v rámci těchto krajských ředitelství. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení)

2.4.4 Zdravotnická záchranná služba

ZZS funguje jako organizovaný systém péče a poskytování neodkladné lékařské pomoci lidem v naléhavých situacích a nouzových stavů. Tento specializovaný tým zahrnuje zdravotnické odborníky a techniky, kteří jsou školeni a vybaveni pro poskytování rychlé a efektivní péče pacientům mimo nemocniční prostředí, obvykle na místě nehody nebo během převozu do zdravotnického prostředí.

Hlavním cílem ZZS je zachraňovat lidské životy v situacích mimořádné události, poskytovat neodkladnou přednemocniční péči postiženým, stabilizovat jejich stav a poté je převést z místa události do zdravotnického zařízení, kde dostanou definitivní specializovanou péči.

ZZS úzce spolupracuje s velitelem intervence složek IZS a s příslušným poskytovatelem akutní lůžkové péče. Navíc provádí třídění osob na základě odborných kritérií urgentní medicíny při hromadném postižení lidí v důsledku mimořádných událostí nebo krizových situací.

Zdravotnická záchranná služba se většinou řídí přesně stanovených postupů a protokolů, které se řídí lékařskými standardy a předpisy platnými v dané zemi. Je spravována a koordinována záchranným operačním střediskem, které přijímá výzvy o pomoc a rozhoduje o nasazení zdravotnických záchranných týmu. (Smetana, Kratochvílová, 2007)

Dojezdová doba

Základním parametrem pro pokrytí regionu posádkami ZZS je dojezdová doba, která je zákonem stanovena od okamžiku obdržení dispečerského pokynu zásahovou skupinou od operátora do příjezdu místa mimořádné události s maximálním časovým limitem 20 minut. Provádějící předpis klasifikuje stupně naléhavosti tísňových volání takto:

- První stupeň
- Druhý stupeň
- Třetí stupeň
- Čtvrtý stupeň

První stupeň

Tento stupeň se vztahuje na osoby, u kterých došlo k sehnání nebo jim hrozí selhání základních životních funkcí. Nebo také v případě mimořádné události s hromadným Zde je naléhavost nejvyšší a tito pacienti vyžadují okamžitou zdravotnickou pomoc.

Druhý stupeň

Druhý stupeň se vztahuje na osoby, u kterých sice nehrozí selhání základních životních funkcí, ale za to jejich stav vyžaduje poskytnutí ZZS.

Třetí stupeň

U třetího stupně osobám nehrozí selhání základních životních funkcí, ale jejich stav vyžaduje první pomoc. Není to naléhavá situace, ale i tak je zdravotnická pomoc nezbytná.

Čtvrtý stupeň

Poslední stupeň se vztahuje na případy, které nespádají do výše uvedených kategorií. Operátor zdravotnického operačního střediska nebo pomocného operačního střediska rozhodne o vyslání výjezdové skupiny.

(Humlíček, Potáč, Žďára, 2016)

VÝJEZDOVÉ SKUPINY

- Rychlá lékařská pomoc
- Rychlá zdravotnická pomoc
- Letecká záchranná služba

APLIKACE ZÁCHRANKA

Aplikace záchranka je mobilní aplikace navržena pro rychlé a efektivní zajištění lékařské pomoci při nouzových situacích. Tato aplikace slouží jako prostředek pro spojení mezi pacienty a záchrannou službou, umožňuje okamžitou komunikaci a poskytování důležitých informací.

FUNKCE:

1. Tísňové volání: Aplikace poskytuje tlačítko pro okamžité volání záchranné služby. To umožňuje pacientům v nouzi rychle kontaktovat dispečera záchranky a poskytnout potřebné informace o jejich stavu a místě.

2. Geolokace: Aplikace může získat polohová data pacienta pomocí GPS a předat je dispečerovi záchranky. To je zvláště užitečné při nouzových situacích, kdy pacient nemusí být schopen poskytnout přesné adresní údaje.

3. Zdravotní profil: Aplikace může umožnit uživatelům vytvořit a ukládat svůj zdravotní profil obsahující důležité informace, jako jsou alergie, chronická onemocnění, podávané léky apod.

4. Instrukce první pomoci: Aplikace může obsahovat jednoduché a srozumitelné instrukce první pomoci pro nejčastější situace, jako jsou srdeční zástavy, poranění, popáleniny apod.

5. Záznamy o zdraví: Uživatelé mohou vést elektronický deník svých zdravotních záznamů, jakou jsou krevní tlak, hladina cukru v krvi atd. (Záchranka)

PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část mé bakalářské práce se zaměřuje na znalosti a povědomí v oblasti převážně Českého červeného kříže a Integrovaného záchranného systému. Výzkum jsem provedla v široké veřejnosti ve všech věkových kategoriích, které jsou zaznamenány v dotazníku.

3 CÍLE

3.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem je zjištění, jaké mají respondenti povědomí a znalosti v rámci Českého červeného kříže a jaké má uplatnění v Integrovaném záchranném systému. Výsledkem bych ráda zjistila, zda by se neměl Český červený kříž více zviditelnit, v rámci různých přednášek apod. za účelem výuky první pomoci či jiných aktivit.

3.2 Dílčí cíle

- 1) Zvýšení povědomí, jak Český červený kříž pomáhá v Integrovaném záchranném systému.
- 2) Zjištění, k čemu sloužily Ženevské úmluvy.

3.3 Výzkumné otázky případně hypotézy

Hypotéza č 1:

Oslovení respondenti nebudou znát k čemu sloužily Ženevské úmluvy.

Hypotéza č. 2:

Většina respondentů bude vědět, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo.

Hypotéza č. 3:

Značná část bude vědět základní složky IZS.

4 METODIKA

Pro zjištění povědomí široké veřejnosti o Českém červeném křížě a o jeho spolupráci s Integrovaným záchranným systémem jsem zvolila dotazníkové šetření, prostřednictvím online formy. Dotazník byl složen z 19 povinných otázek. V prvním třech otázkách jsem získala základní informace o respondentovi a ve zbylých 16 jsem se zaměřovala na konkrétní téma. Jak jsem zmiňovala, tak všechny otázky byly povinné, neboť jsem tušila, že mé téma nebude veřejnosti blízké, v opačném případě si myslím, že bych neměla dostatek potřebných informací. Dotazník obsahoval celkem 2 otevřené otázky a u 3 otázek byla možnost výběru více odpovědí.

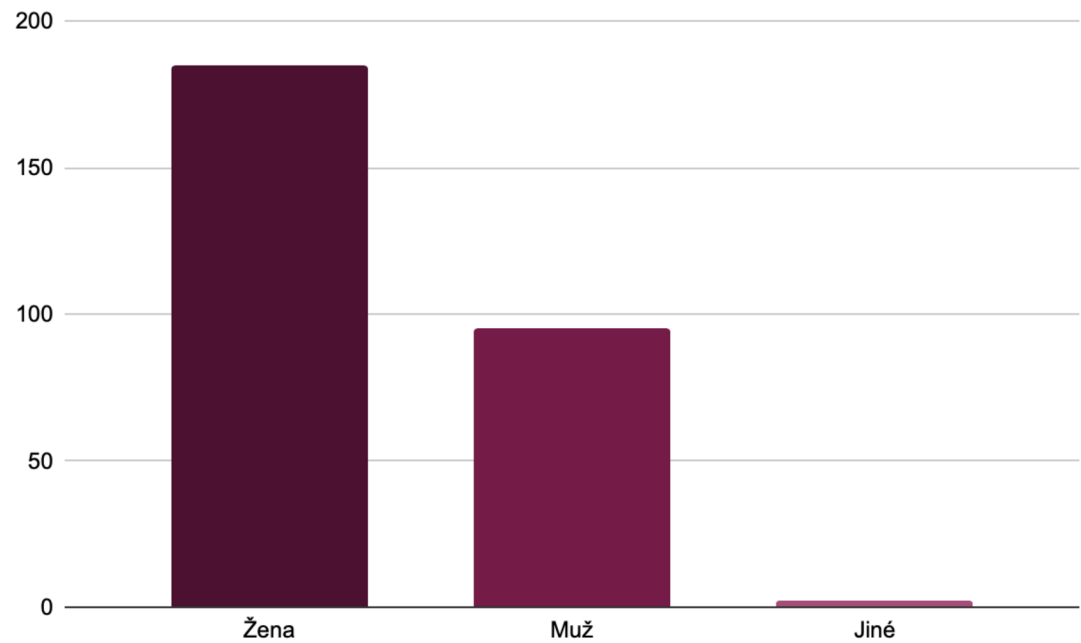
Dotazník jsem vytvořila v prostředí Google a následně poslala online formou široké veřejnosti. Získala jsem celkem 293 odpovědí, ze kterých vyšly velmi zajímavé informace pro můj výzkum.

Po ukončení dotazníku jsem každou otázku individuálně vyhodnotila jak slovně, tak za pomoci příslušného grafu. Na závěr jsem zhodnotila zodpovězený dotazník a snažila se navrhnout především zviditelnění konkrétně Českého červeného kříže.

5 VÝSLEDKY

Graf 1: Pohlaví respondentů

1) Vaše pohlaví?

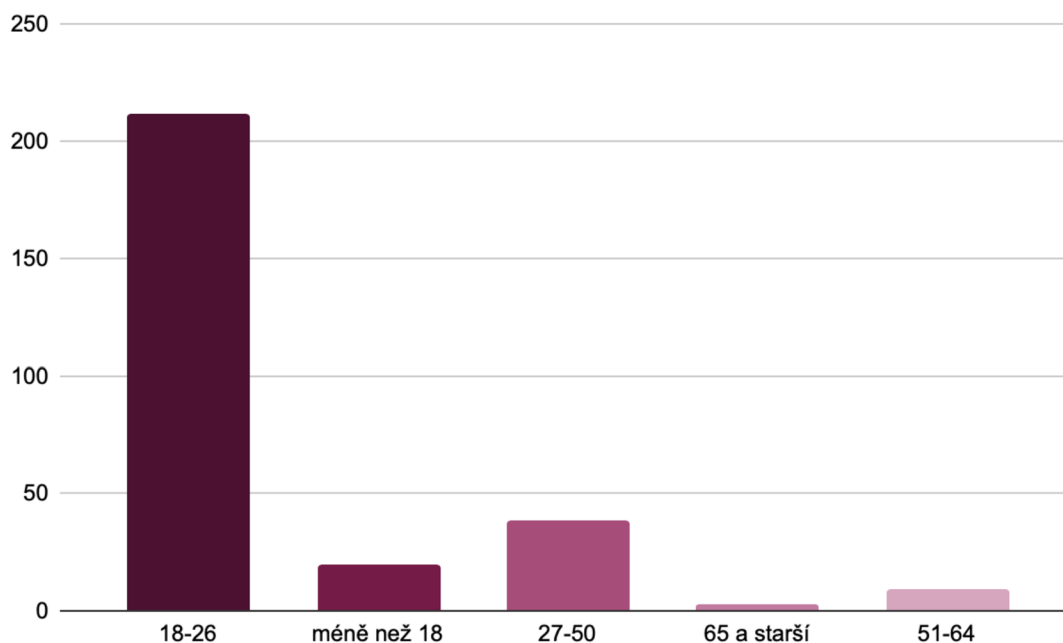

zdroj: Google dotazník

První otázka sloužila k získání informací o respondentovi a zaměřovala se na jeho pohlaví. Podle grafu bylo zjištěno, že mezi respondenty bylo 191 žen, 101 mužů a 2 osoby, které uvedly, že se necítí být žádným z uvedeného pohlaví.

Graf 2: Věk respondentů

2) Věková kategorie?

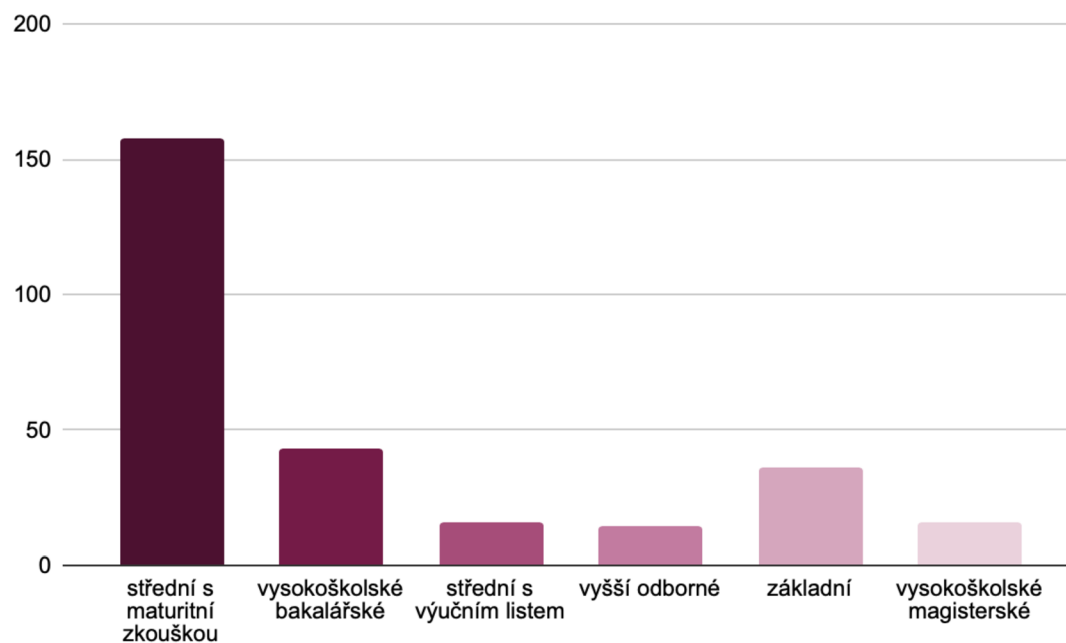

Zdroj: Google dotazník

V druhém grafu uváděli respondenti svůj věk. Nejvíce odpovídali respondenti ve věku 18-26, konkrétně jich odpovědělo 223. 38 respondentů bylo ve věku 27-50. Respondentů mladších 18 let bylo 21, ve věkové kategorii 51-64 odpovědělo 9 respondentů. Byly využity všechny věkové kategorie, neboť respondenti starší 65 let byli 3. Jsem velmi ráda, že se mého dotazníkového šetření zúčastnily všechny výše uvedené věkové skupiny.

Graf 3: Vzdělání respondentů

3) Vaše dosavadní vzdělání je?

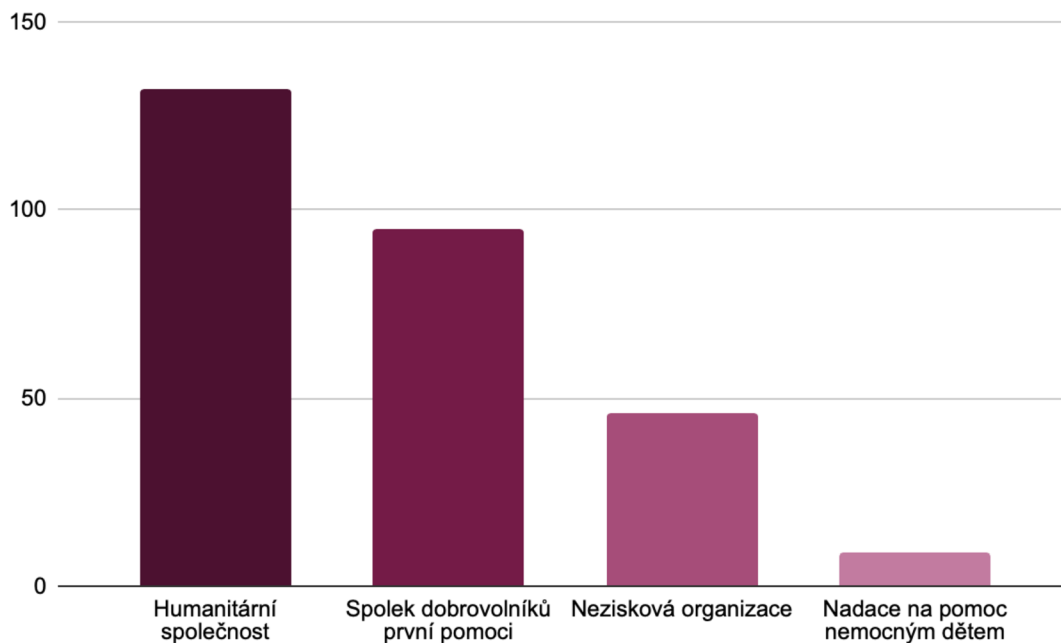

Zdroj: Google dotazník

Ve tomto grafu respondenti uváděli své zatím dosažené vzdělání. Ve výsledku dotazník vyplnili nejvíce respondenti se středním vzděláním s maturitní zkouškou, konkrétně 168. Druhé nejvyšší zastoupení měli respondenti s vysokoškolským bakalářským vzděláním, zde byl počet 44. Další obsáhlou skupinou byli respondenti se základním vzděláním, kterých bylo 36. Dále v menším počtu odpověděli respondenti, kteří mají střední vzdělání s výučním listem, celkem 16. Se stejným počtem odpověděli také respondenti z vysokoškolského magisterského studia. A na závěr 14 respondentů, kteří mají vyšší odborné vzdělání.

Graf 4: Charakteristika Českého červeného kříže

4) Jak byste charakterizoval/a Český červený kříž?

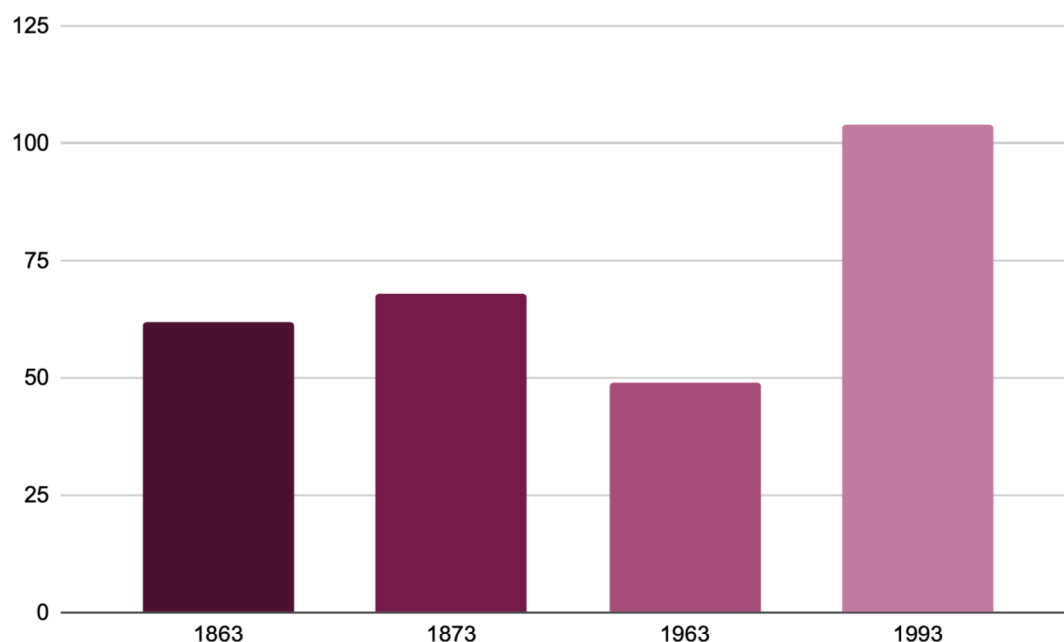

Zdroj: Google dotazník

V této otázce mě zajímalo, jak respondenti vnímají Český červený kříž. Byla jsem příjemně překvapena, že nejvíce odpovědí bylo těch správných, i když byly všechny odpovědi částečně týkající se tématu. V poměru respondentů odpovědělo tedy 137 správně odpovědí, že se jedná o Humanitární společnost. Jako spolek dobrovolníků první pomoci vidí jako charakteristiku celkem 100 respondentů. 48 odpovědí bylo na Neziskovou organizaci a v neposlední řadě 9 respondentů zvolilo Nadaci na pomoc nemocným dětem.

Graf 5: Vznik Českého červeného kříže

5) V jakém roce vznikl Český červený kříž?

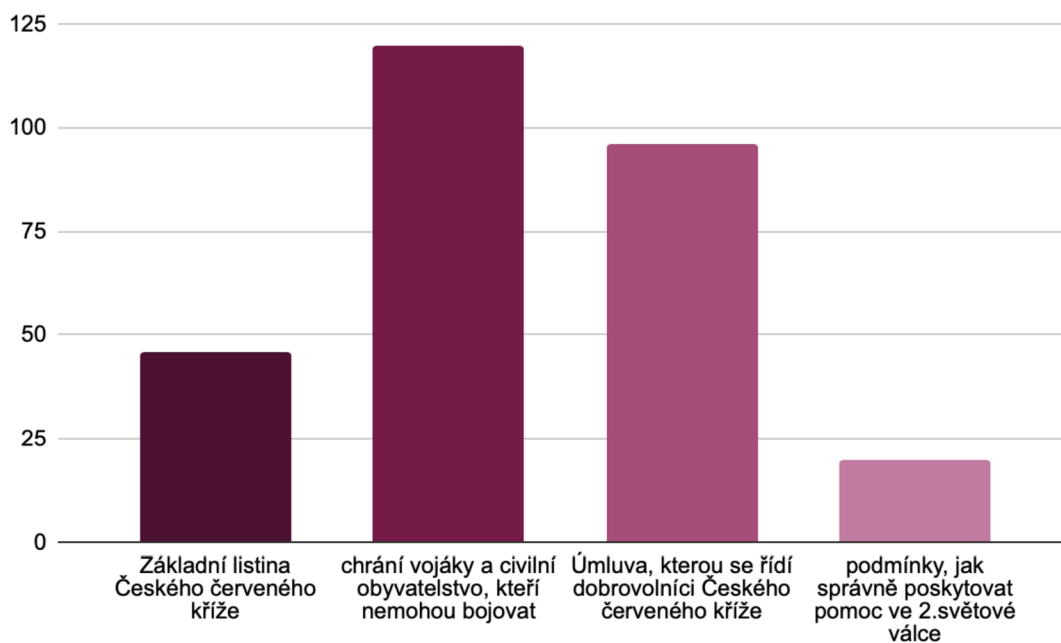

Zdroj: Google dotazník

Otázka číslo 5. zavedla respondenty do historie, neboť jsem chtěla znát rok založení Českého červeného kříže. Řekla bych, že odpovědi byly celkem vyrovnané, ale přeci jen správná odpověď byla označena 107 respondenty, což byl také největší počet. Druhá nejvyšší odpověď byla zaznamenána u roku 1873, konkrétně 72 respondenty. Rok 1863 označilo pak 62 respondentů a nejmenší počet byl u roku 1993, což je vznik Mezinárodního červeného kříže, tuto odpověď označilo 53 respondentů.

Graf 6: Ženevská úmluva

6) Co je Ženevská úmluva?

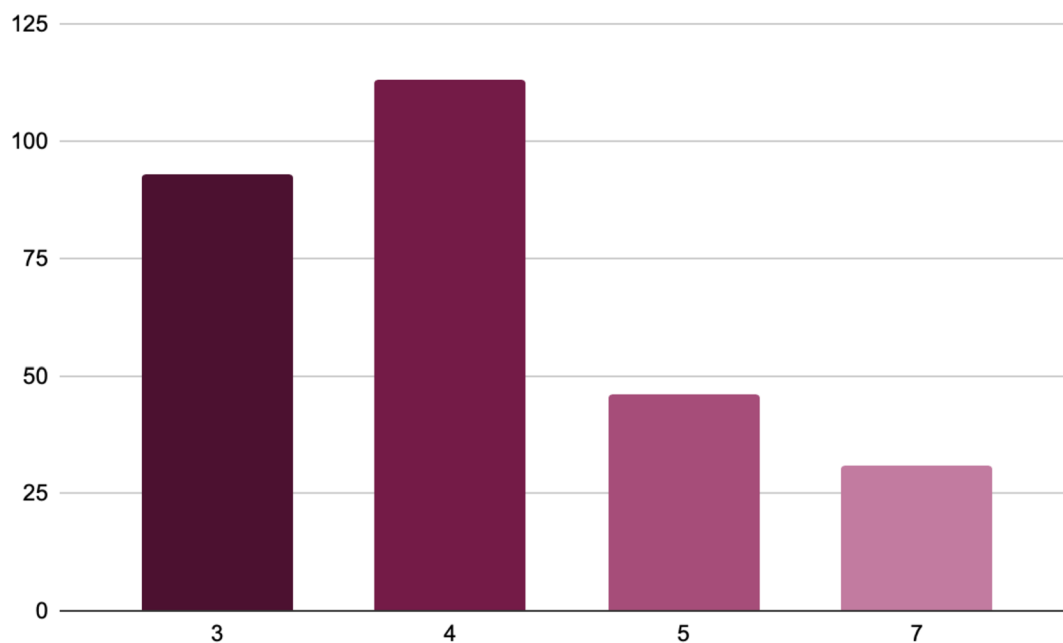

Zdroj: Google dotazník

Jelikož v teoretické části zmiňuji Ženevské úmluvy, chtěla jsem od respondentů vědět, jak Ženevským úmluvám rozumí. Překvapivě zvolilo nejvíce respondentů, konkrétně 123 správnou odpověď, tedy že chrání vojáky a civilní obyvatelstvo, kteří nemohou bojovat. 101 respondentů si myslí, že je to Úmluva, kterou řídí dobrovolníci ČČK. Za základní listinu ČČK považuje celkem 49 respondentů a 21 vnímá Ženevské úmluvy za podmínky, jak správně poskytovat pomoc ve 2.světové válce.

Graf 7: počet Ženevských úmluv

7) Kolik je Ženevských úmluv?

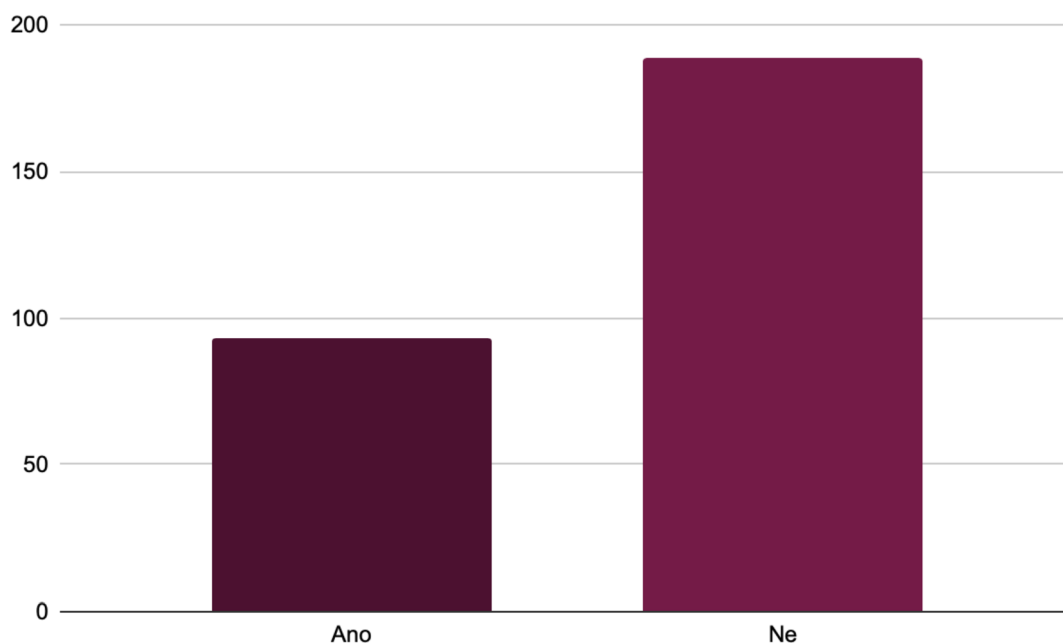
Zdroj: Google dotazník

Další otázka navazovala na předchozí, a to konkrétně počtem Ženevských úmluv. Respondenti správně uvedli, že se jedná celkem o 4. Jak jsem v práci uvedla, tak k Ženevským úmluvám patří také 3 podmínky, tudíž někdo označil nejspíš počet 7. Správně jsou ale pouze 4.

V % je to tedy: 40% označilo 4,
33% označilo 4,
16% označilo 5
11% označilo 7

Graf 8: pobočka ČČK

8) Víte, kde se ve Vašem okolí nachází nejbližší pobočka Českého červeného kříže?

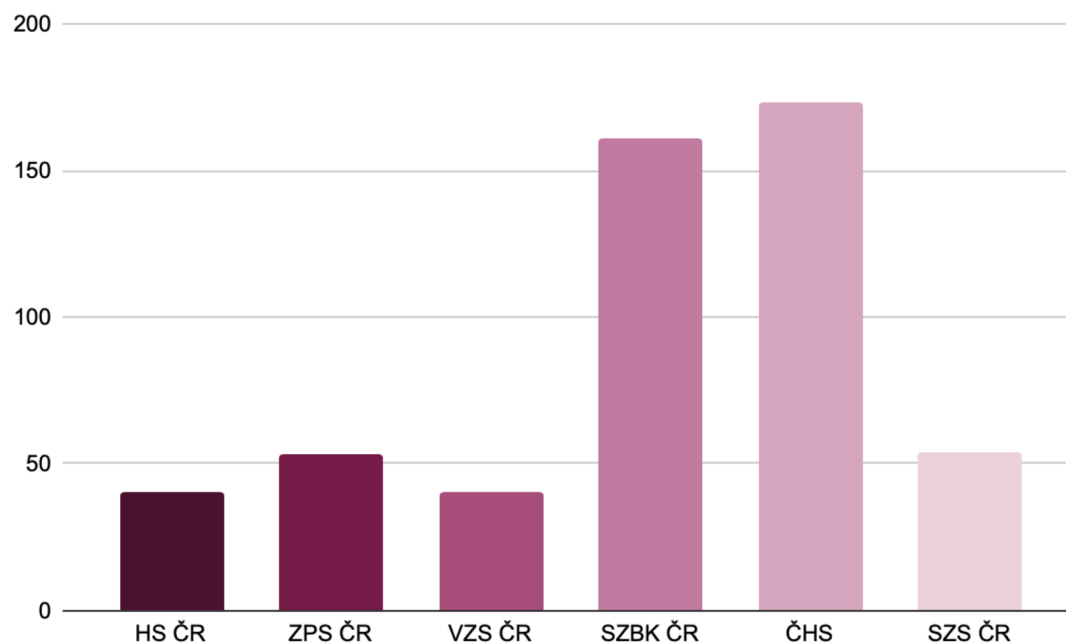

Zdroj: Google dotazník

V 8.otázce jsem chtěla zjistit, zda mají respondenti povědění o tom, kde se v jejich okolí nachází nejbližší pobočka ČČK. Bohužel většina (68%) uvedla, že nemá tušení a 32% ví, kde se nejbližší pobočka nachází. V návrhové části bude ještě později zmínka, právě o pobočkách ČČK.

Graf 9: kolektivní členové ČČK

9) Co nepatří mezi kolektivní členy ČČK?

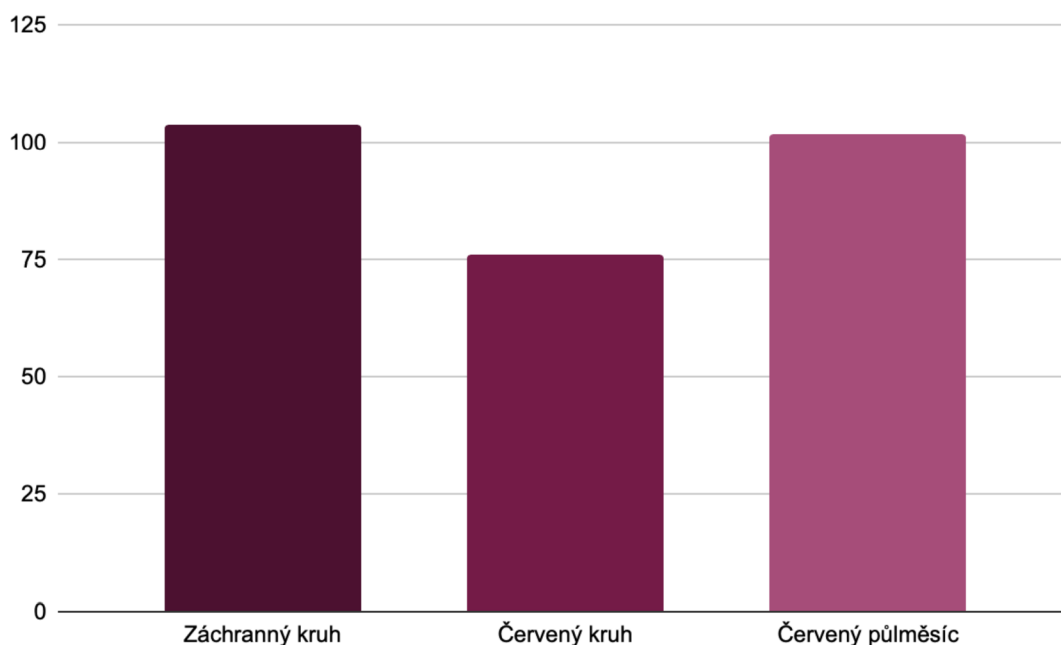

Zdroj: Google dotazník

V grafu číslo 9 uvádím výsledky z otázky, co si respondenti myslí, že nepatří mezi kolektivní členy ČČK. Jelikož členové ČČK pomáhají v IZS, je důležité, abychom je znali. Byla jsem překvapena, že byla označena každá odpověď. Nejznámější horská služba ČR (42) a vodní záchranná služba ČR (40) byly uvedeny více než 1/3 respondentů. Poté Záchranná potápěčská služba a Skalní záchranná služba ČR 55 respondenty. Český horolezecký stav, který do těchto členů opravdu nepatří získal 180 hlasů, ale za to Svaz záchranných brigád kynologů, který tam naopak patří získal přes polovinu, konkrétně 167 hlasů.

Graf 10: organizace ČČK

10) Červený kříž je ve světě jedna z nejznámějších humanitárních organizací, jsou i další názvy této organizace?

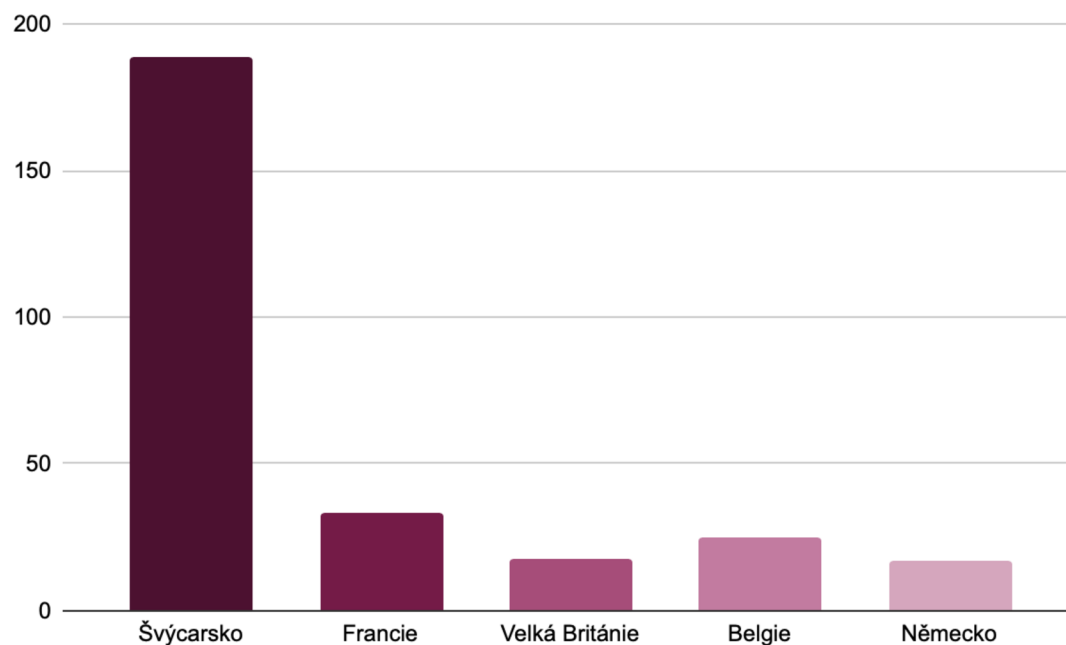

Zdroj: Google dotazník

V otázce č.10 jsem chtěla vědět, zda respondenti vědí, jaká je další světová organizace. Do možností jsem zařadila Záchranný kruh, která je sám o sobě známý, ale většina ho právě přiřadila k Českému červenému kříži. Počtově tedy 81 respondentů vybralo Červený kruh a pouze s rozdílem jedné odpovědi získal nejvíce Červený půlměsíc (107), Záchranný kruh tedy 106.

Graf 11: sídlo organizace

11) V jakém státě má hlavní sídlo organizace Červený kříž?

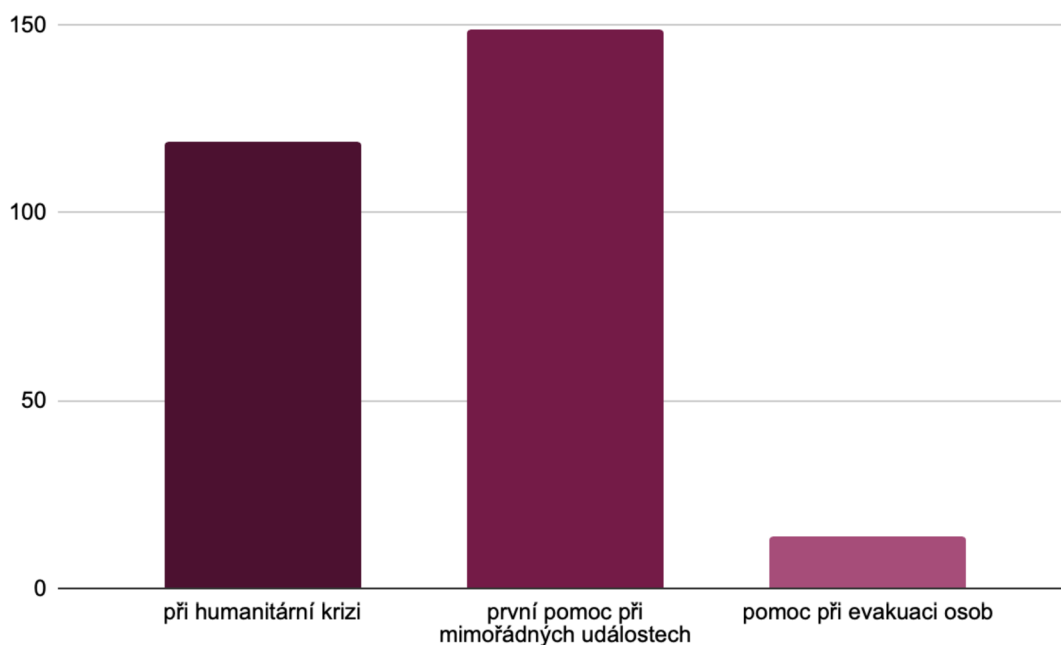

Zdroj: Google dotazník

Sídlo organizace ČČK bylo otázkou č.11 a z grafu vidíme, že jednoznačně nejvíce respondentů zvolilo správně Švýcarsko, celkem 198. Zbývající možnosti se pohybovaly kolem 20-30 odpovědí.

Graf 12: formy pomoci ČČK v IZS

12) Jaké formy pomoci může Český červený kříž nabídnout Integrovanému záchrannému systému?

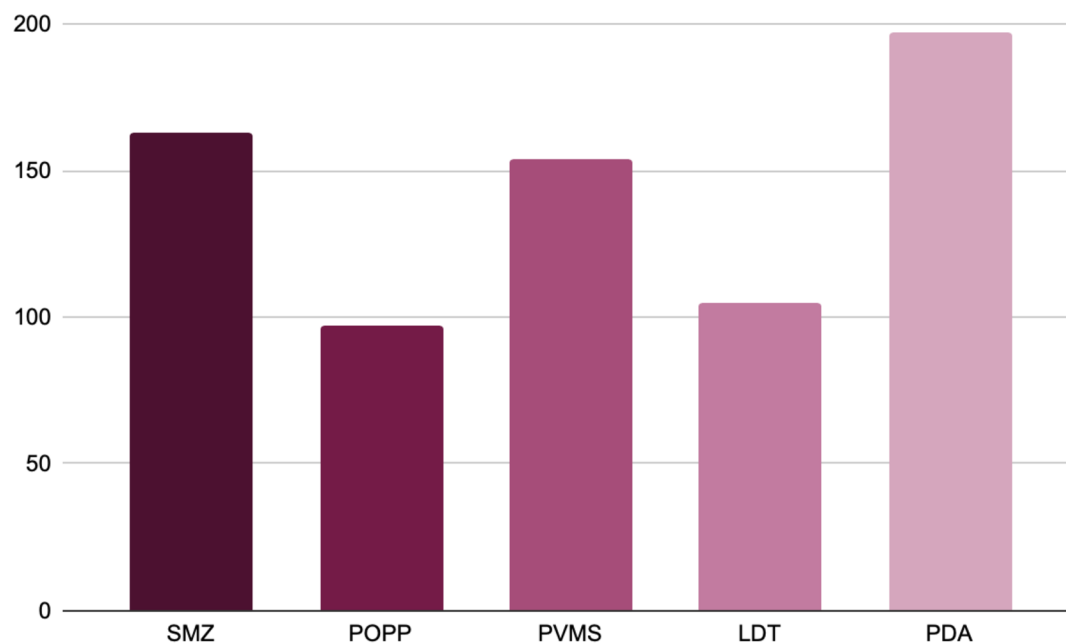

Zdroj: Google dotazník

Otázku č.12 považuji za jednu z hlavních, neboť mě zajímalo, jak právě ČČK pomáhá IZS. Při evakuaci osob odpovědělo pouze 5%. Za to odpověď při humanitární krizi vybralo 43%. Nejvíce % bylo ale u odpovědi, že pomáhá při mimořádných událostech, což byla také správná odpověď.

Graf 13: činnosti ČČK v ČR

13) Jaké činnosti uskutečňuje Český červená kříž v České republice?

Zdroj: Google dotazník

Další otázka byla zaměřena na činnosti ČČK v rámci ČR. Nabídla jsem respondentů zajímavé možnosti a zároveň jsem i zajímavé odpovědi získala. Správně byla možnost 1. a 4. Jak z grafu vidíte, tak odpovědi byly celkem vyrovnané.

Možnost 1 zvolilo: 166 respondentů

Možnost 2 zvolilo: 98 respondentů

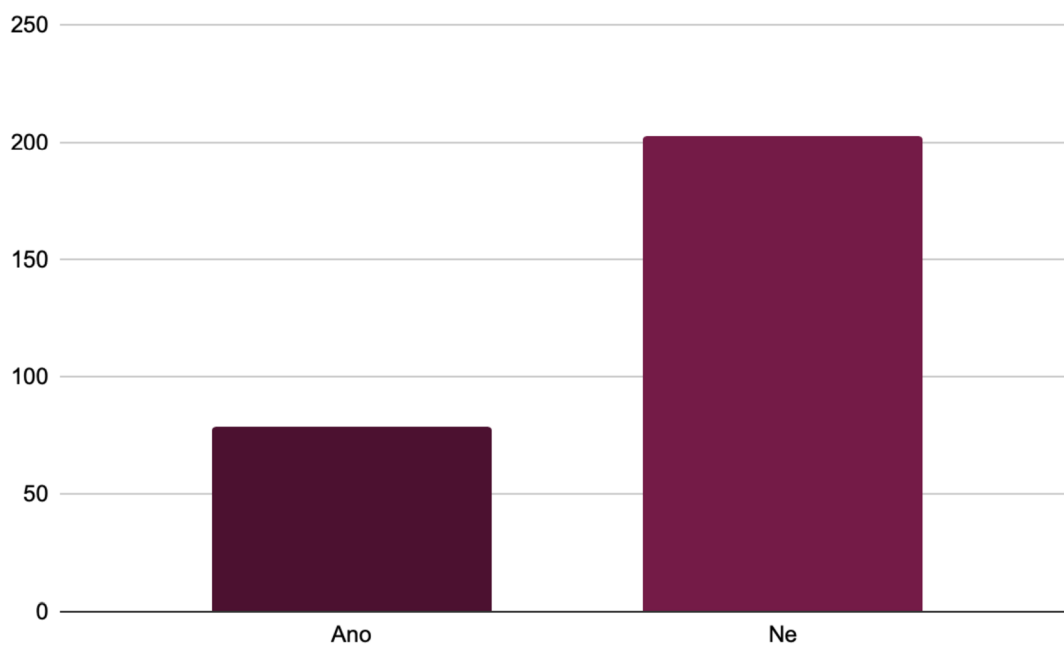
Možnost 3 zvolilo: 160 respondentů

Možnost 4 zvolilo 109 respondentů

Možnost 5 zvolilo 204 respondentů

Graf 14: školení v rámci ČČK

14) Absolvoval/a jste někdy v minulosti nějaké školení či přednášku o Českém červeném kříži?

Zdroj: Google dotazník

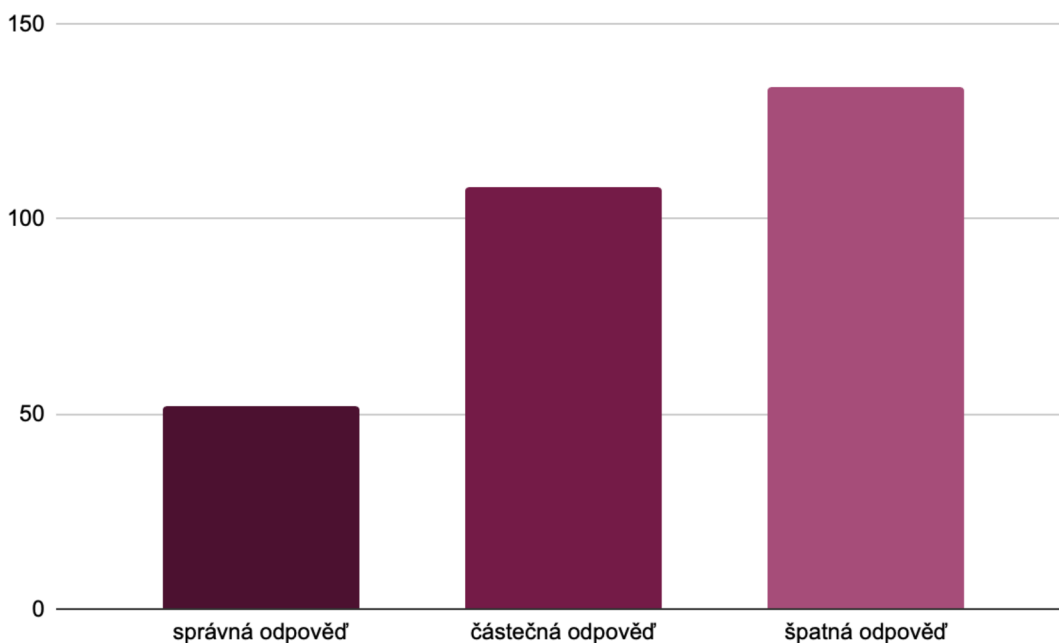
Graf č. 14 popisuje, zda respondenti vědí, absolvovali někdy nějaké školení, či přednášku o ČČK. Můžeme vidět, že 200 respondentů bohužel neabsolvovalo a 94 ano.

15) Jaké jsou základní složky Integrovaného záchranného systému?

U této otázky jsem si přečetla všechny odpovědi od respondentů a zjistila jsem, že pouze 24 respondentů z 293 odpovídajících zná složky IZS. Popravdě jsem u této otázky čekala alespoň 2/3 správných odpovědí, proto mě tento počet trochu překvapil.

Graf 15: definice mimořádné události

16) Pokuste se definovat pojem Mimořádná událost:

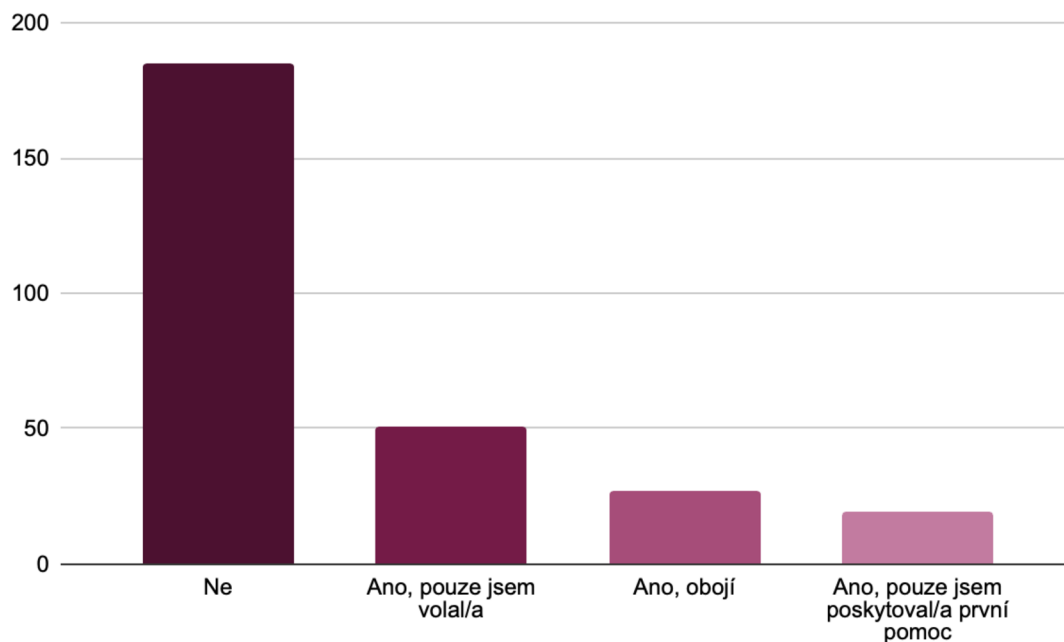

Zdroj: Google dotazník

Tato otázka byla otevřená, tudíž jsem si přečetla všechny získané odpovědi od respondentů a na základě toho vytvořila graf. V grafu uvádím, kolik respondentů zodpovědělo otázku správně, částečně nebo špatně. Jak můžeme vidět, tak většina si s otázkou nevěděla radu, neboť 134 respondentů odpovědělo špatně. Částečně správně odpovědělo 108 respondentů a správně 52.

Graf 17: tísňová linka

17) Byl/a jste někdy u nějaké nehody, kde jste volal/a na tísňovou linku a poskytoval/a první pomoc?

Zdroj: Google dotazník

Tuto otázku beru jako velmi podstatnou. Zajímalo mě, kolik lidí už poskytovalo první pomoc, neboť já ani jednou. Z grafu vidíme, že také většina respondentů (196) ještě neměla možnost první pomoc poskytnout. 19 respondentů již první pomoc poskytovalo. 52 respondentů již volalo na tísňovou linku a 27 respondentů volalo na tísňovou linku, tak i poskytovalo první pomoc.

Tabulka č. 18 evakuační zavazadlo

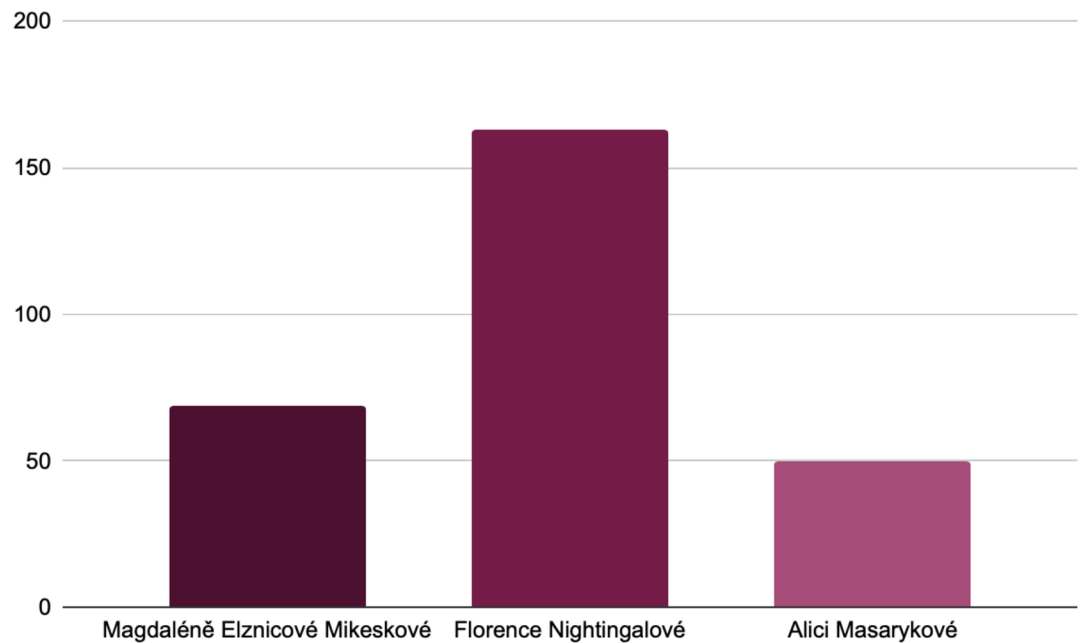
18) Víte, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo? Vyjmenujte alespoň 5 věcí:

Trvanlivé potraviny (Konzervy)	158
Doklady	148
Léky	126
Tekutiny (Pitná voda)	124
Oděv	104
Hygienické potřeby	79
Peníze	66
Lékárnička	47
Nůž	41
Baterka/svítilna	38
Telefon	35
Obvaz	27
Zápalky/zapalovač	25
Rádio	24
Deka/přikrývka	19
Dezinfekce	17
Spacák	12
Tepelná folie	10
Nabíječka na telefon/powerbanka, Cennosti	9
Nůžky, Škrtidlo, Náplast	8
Náhradní baterky, Příbor+miska	7
Pojistné smlouvy, Provaz	6
Výstražná vesta, Vysílačka, Pláštěnka	5
Šátek, Rukavice	4
Píšťalka, Obinadlo, Elektronika, Kapesník, Bandáž	3
Světlice, Rouška, Šití	2
Záchranný kruh, Karimatka, Mapa, Kompas, Klíče, Defibrilátor, Lak na vlasy, Analgetika, Domácí mazlíček+potrava, Rouška na umělé dýchání, Provázek, Gumové rukavice, Kyslíková maska, Polštář, Hasící přístroj, Kladívko	1
Nevím	45

U této otázky, jsem si pečlivě přečetla všechny odpovědi respondentů a vytvořila tabulku, kde přesně uvádím, které všechny věci respondenti napsali a také jejich počet.

Graf 19: „Dáma s lampičkou“

19) Víte, komu se přezdívalo „Dáma s lampičkou“?

Zdroj: Google dotazník

Poslední otázku jsem zvolila spíše bonusového typu, jelikož jsem chtěla znát komu se přezdívalo „Dáma s lampičkou“. Myslím si, že většina respondentů zvolila zlatou střední cestu a zvolila možnost druhou, která byla ale zároveň tou správnou. Znalost této otázky neberu jako tak podstatnou oproti předešlým otázkám, spíše jsem ji zvolila jako „bonusovou“.

6 DISKUSE

V této diskusi bych ráda rozvedla mé předem zvolené hypotézy, které se budu snažit potvrdit nebo naopak vyvrátit ze zodpovězeného dotazníku.

6.1 Hypotéza č. 1

V hypotéze č. 1 jsem předpokládala, že respondenti nebudou znát pojem Ženevské úmluvy, jelikož jsem si sama před psaním bakalářské práce nebyla jistá přesnou definicí Ženevských úmluv. Z výsledků se ale ukázalo, že zhruba 42% respondentů má přehled a zvolilo správnou odpověď. Řekla bych, že Ženevské úmluvy není nejspíš téma u každého na denním pořádku, proto je pochopitelné, že většina odpověď neznala. Jelikož ale byly nedílnou součástí v historii, chtěla jsem se respondentům alespoň trochu přiblížit a zmínit právě je.

6.2 Hypotéza č. 2

Na odpovědi z mé předem stanovené hypotézy č. 2 jsem se velmi těšila, jelikož jsem si byla více než jistá, že většina bude vědět, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo. Tato otázka mi přijde velmi důležitá, neboť může mimořádná událost, například povodně nastat vlastně kdykoli, proto si myslím, že je důležité, abychom věděli, co by popřípadě právě evakuační zavazadlo mělo obsahovat. Proces při mimořádné události je velmi rychlý, proto by měla být každý na tuto situaci předem připraven.

Odpovědi dopadli velmi dobře, neboť jsem po respondentech požadovala alespoň 5 věcí, což tedy většina plnila. Odpovědi byly složené z důležitých věcí, jako jsou tekutiny, trvanlivé potraviny, oděv, doklady, rádio apod. S touto hypotézou jsem byla tedy velmi spokojena.

6.3 Hypotéza č. 3

Ve 4. hypotéze jsem se domnívala, že většina respondentů bude znát základní složky IZS. Ale tato hypotéza se mi bohužel nepotvrdila, neboť pouhých 24 respondentů uvedlo správně základní složky IZS. Byla jsem tedy velmi překvapená, neboť jsem tuto otázku považovala za jednu z lehčích.

7 NÁVRHOVÁ ČÁST

Výsledky z mého dotazníkové šetření byly průměrné, tudíž bych řekla, že část respondentů se v rámci činností Českého červeného kříže pohybuje, ale druhá nemá žádné povědomí. V návrhové části bych se ráda zaměřila na tyto vlastní návrhy:

Jelikož dnešní populace tráví většinu svého času na telefonu, konkrétně na sociálních sítích, propagovala bych tedy Český červený kříž právě zde. Lze založit přímo účet od Českého červeného kříže, kde by mohly být nahrávána nějaká videa, jak poskytovat první pomoc, ukázky z modelových situací apod. Dále by mohly být zveřejňovány akce pořádané Českým červeným křížem či nějaké přednášky aj.

Další návrh je v rámci školství. Zakomponovala bych minimálně jednu účast za půl roku jak na základních, tak na středních školách pravidelně. Kde by probíhaly krátké přednášky, popřípadě pouze cvičení, zaměřené na první pomoc. Součástí by mohly být i další složky z IZS, jako například Hasičská záchranná služba, či Policie ČR. Současně by mohly uspořádat mimořádnou událost ve škole, kde by žáci byli v roli záchránců. Na mé střední škole jsem jednou právě podobné cvičení měli a 2/3 spolužáků nevěděli, co mají dělat. Proto mi přijde důležité, aby nejen dnešní populace měla základy první pomoci. Nikdy totiž nevíte, kdy zrovna by budete ten jediný člověk, který bude moci zachránit tomu druhému život.

Mým posledním návrhem jsou letní dětské tábory, pořádané Českým červeným křížem. Zhruba před 8 lety jsem právě na tento konkrétní tábor jezdila. Byl pořádaný spolkem ČČK Chrudim, ale bohužel jsem bližší dohledatelné informace nenašla, tudíž se domnívám, že se tábory již nepořádají. Což mi přijde jako velká škoda. Na těchto táborech se vystřídala 100 dětí, které se na tento tábor vracely. Tábory byly opravdu bohaté na program. Každý rok přijely vždy všechny složky IZS na krátké přednášky, dále jsme byly na základně Vodní záchranné služby, nebo jsme si vyzkoušeli zachraňovat raněného na skále. Probíhaly zde mimořádné události všeho druhu, jako je autonehoda, pád letadla, či teroristický útok. Z těch důvodů bych tyto tábory určitě obnovila a přilákala tím novou populaci dětí.

V teoretické části ještě zmiňuji, že Český červený kříž pořádá Soutěže mladých zdravotníků. Na základní škole jsem chodila do zdravotnického kroužku, který vedle členka ČČK Pardubice. Učili jsme se zde právě základy první pomoci a poté se zúčastňovali právě zmiňovaných soutěží. Dlouho jsem neslyšela, že by ještě tento kroužek byl zaveden, tudíž, proč ho nezavést či obnovit na základních školách znovu.

8 ZÁVĚRY

Má bakalářská práce se zabývala především organizací Český červený kříž a jeho úkoly v Integrovaném záchranném systému.

Bakalářská práce je rozdělena na více částí. Ze začátku se věnuji hlavně historii Českého červeného kříže, zmiňuji známé osobnosti, jako je například Henri Dunant. Věnuji se dále Ženevským úmluvám a znaku Českého červeného kříže. Následně se věnuji ve větší části kolektivním členům Českého červeného kříže, které jsem podrobně rozebrala. Dále jsem popsala, jak Český červený kříž spolupracuje s Integrovaným záchranným systémem, respektive, jak mu pomáhá.

V další kapitole jsem se věnovala Integrovanému záchrannému systému. Vymezila jsem základní pojmy, jako je například mimořádná událost. Zmínila jsem také evakuační zavazadlo, na kterém se ptám v dotazníkovém šetření. Ale především píšu v této kapitole hlavně o základních složkách Integrovaného záchranného systému.

V praktické části probíhalo dotazníkové šetření online formou, které bylo rozeslané široké veřejnosti. Cílem tohoto dotazníku bylo zjištění povědomí právě o Českém červeném kříži, neboť si myslím, že toto téma není tolik populací obeznámeno, i když by si to zasloužilo. Otázky směřovaly také na Integrovaný záchranný systém. Z výsledků dotazníkového šetření jsem zjistila, že obyvatelstvo je s tímto tématem nedostatečně obeznámeno.

V návrhové části jsem vypsalala své nápady, jak Český červený kříž zviditelnit. Navrhla jsem celkem 4 nápady, aby se ČČK prosadil hlavně v rámci první pomoci.

9 SOUHRN

V úvodu své bakalářské práce se věnuji historii ČČK, také Ženevským úmluvám a znaku ČČK. Zdůrazňuji všechny kolektivní členy ČČK, kteří jsou nezbytnou částí, dale také činnosti, kterým ČČK pomáhá v Integrovaném záchranném systému. V další kapitole se věnuji Integrovanému záchrannému systému, základním pojmům a mimořádné události. Nezapomínám na základní složky IZS.

V druhé polovině práce se věnuji dotazníkovému šetření, které bylo rozeslané široké veřejnosti. Z výsledků vyšlo, že část obyvatelstva má povědomí o Českém červeném kříži, ale druhá část má jisté nedostatky v tomto tématu. Celkově chybí celková informovanost, jak o Českém kříži, tak Integrovaném záchranném systému. Proto jsem v návrhové části poskytla vlastní nápady na zlepšení.

10 SUMMARY

In the introduction of my bachelor thesis I deal with the history of the Czech Red Cross, the Geneva Conventions and the emblem of the Czech Red Cross. I emphasize all the collective members of the CWC who are an essential part, as well as the activities that the CWC helps in the Integrated Rescue System. In the next chapter I discuss the Integrated Rescue System, basic concepts and emergencies. I do not forget about the basic components of the IZS. In the second half of the thesis I discuss the questionnaire survey that was sent to the general public. The results showed that a part of the population has an awareness of the Czech Red Cross, but the other part has some gaps in this topic. There is a general lack of awareness about both the Czech Red Cross and the Integrated Rescue System. Therefore, I have provided my own ideas for improvement in the proposal section.

11 REFERENČNÍ SEZNAM

Knižní zdroje:

- Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015.
- HUMLÍČEK, Vojtěch, Michal POTÁČ a Jaroslav ŽDÁRA. *Krizové řízení: učební text pro vysokoškolskou výuku*. V Hradci Králové: Univerzita obrany, 2016.
- JUKL, Marek a Jana MAJRICOVÁ. *Století s Červeným křížem: 100 let Československého a Českého červeného kříže*. Praha: Český červený kříž, 2019.
- KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. *Integrovaný záchranný systém*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Armex, 2008. Skripta pro střední a vyšší odborné školy.
- SMETANA, Marek. *Humanitární pomoc při zvládnutí rozsáhlých mimořádných událostí*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství).
- SMETANA, Marek a Danuše KRATOCHVÍLOVÁ. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007.
- ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství).
- ŠTĚTINA, Jiří. *Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách*. Praha: Grada, 2014.
- ŠTOREK, Josef a ALBERT, Roland. *Humanitární jednotky Českého červeného kříže*. Praha: Úřad Českého červeného kříže, 2003.
- ŠVEJNOHA, Josef, ed. a ŠTAJER, Pavel, ed. *Systém výuky a normy znalostí první pomoci v Českém červeném kříži*. Praha: Úřad Českého červeného kříže, 2006.
- VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014.
- VÍŠEK, Jiří. *Organizace záchranných činností v České republice*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012.
- ZPĚVÁK, Aleš. *Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR).

Internetové zdroje:

Bezpečnost práce. (2023). Dostupné z: <https://www.bozp.cz/aktuality/mimoradna-udalost/>

Bezpečnost Praha.eu. (2023). Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/mimoradne-udalosti-a-krizove-situace>

Český červený kříž. (Neuvedeno). Dostupné z : <https://www.cervenkyriz.eu/kde-pusobime>

Hasičský záchranný sbor České republiky. (2020). Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/prirucky.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky. (2023). Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/osobni-pomoc.aspx>

International Committee of the Red Cross. (Neuvedeno). Dostupné z: <https://www.icrc.org>

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

Záchranka. (Neuvedeno). Dostupné z: <https://www.zachrankaapp.cz>

12 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČČK – Český červený kříž

ČK – Červený kříž

IZS – Integrovaný záchranný systém

HSZ – Hasičský záchranný sbor

ZZS – Zdravotnická záchranná služba

PČR – Policie České republiky

VZS – Vodní záchranná služba

HS – Horská služba

SZBK – Svaz záchranných brigád kynologů

SKS – Skalní záchranná služba

SPS – Česká speleologická společnost

MU – Mimořádná událost

ČR – Česká republika

JPO – jednotka požární ochrany